

Suopma ja Norga šihhte Deanu guolástannjuolggadusas

Suoma ja Norgga gaskasaš guolástannjuolggadusa šiehtadallamat, mat mearridit Deanu guolástusa, leat joavdan loahppabohtosii. Asttahuvvon šiehtadallanbohtosiin figgojuvvo dahkat vejolažžan Deanu divrras luossanáliid ealáskahttin muhto seammás doarjut sámi guolástankultuvrra ja dan bistevašvuoda.

Guolástannjuolggadus lea jagi 2017 dahkkon Deanu guolástanšiehtadusa čuovvus, mii ođas- mahttojuvvo 5–7 jagi gaskkaid. Ođđa njuolggadusas Deanu luossabivddu suovvan čad- nojuvvošii čavgadeappot luossanáliid jahkasaš dillái, muhto eará guollešlájaid bivdovejolaš- vuodat buorránivčče.

Dáláš guolástannjuolggadusa ektui mearkašahttimuš nuppástusat guske luossabivddu. Deanu luossanáliid heajos dili geažil luossabivdu evttohuvvo muddejuvvo ceahkkálagaid, bad- jelbáhčaga mielde, mii vuodđuduvvá luossanáliid dillái. Guollebivdu stellejuvvošii guolástanba- jis daidda vahkuide, goas gievrramus luossanáliit gorgnot Detnui. Bivdima várás lobálaš luos- samearri mearrašuvašii Deanu čuovvun- ja dutkanjoavkku dahkan luossanáliid čuovvuma vuodul jahkasaš šiehtadallamiin šiehttanvuloš dihteari mielde. Ođđa guolástannjuolggadus dagašii vejolažžan maid ovttaskasdáhpáhusain lobi mieđiheami oahpahus- dahje kulturvuodot bivdui dilis, mas ii leat badjelbáza, mas bivdit, iige guollebivdu sáhte rahppojuvvot. Maiddái vejolašvuodta searvat sápmelaččaid árbevirolaš bivdovugiide buoriduvvošii sierra oassálastin- lobiin.

Ođđa guolástannjuolggadus buoridivččii mearkašahtti láchkai bivdit eará guollešlájaid go luosa, dego guvžžá, soavvila ja čuovžža. Maiddái Deanus juohke nuppi jagi valljin johtaleaddji vier- rošlájá ruoššaluosa bivdovejolašvuodat buoriduvvošedje. Eará šlájaid bivddu ovddideami ulbmilin lea bajásdoallat ja ovdánahttit Deanuleagi guolástankultuvrra ja guolástanturisma vejolašvuodaid luossabivddu viidábut.

– Dál asttahuvvon šiehtadallanboadus lea dehálaš lávki Deanu áidnalunddot luossanáliid ealáskahttimis. Dilli lea leamaš váttis sihke luossanáliid ja sámi guolástankultuvrra oaidninvuo- gis. Dál leat beassan buori soabahallančovdosii, man dehálaš oassin lea Deanu eará šlájaid guolástusa ovdánahttin, dadjá Suoma šiehtadallansáttagotti ságadoalli **Vesa Ruusila**.

Šiehtadallamat guolástannjuolggadusa ođasmahttima várás johtáhuvvoje Norgga álgagis jagi 2020. Šiehtadallanproseassa áigge Deanu luossanáliid dilli hedjonii sakka, mii guhkidii ja váttásnuhtii šiehtadallamiid. Sámediggi ja Deanu guolledoalloguovlu geassádedje šiehtadallan- proseassas juovlamánus 2022. Proseassa áigge Sámedikkiin lea goittotge šiehtadallojuvvon Sámediggelága 9 § mielde.

Ođđa guolástannjuolggadus lea ráhkaduvvon čieža jahkái, ja ulbmil lea fidnet dan fápmui jagi 2024 guolástanbaji álggu rádjái, ovdal dáláš guolástannjuolggadusa fápmoáiggi nohkama. Čuovvovažžan šiehtadallanbohtosis bivdojuvvojit cealkámušat sihke Suomas ja Norggas. Cealkámušaid sáhhtá addit 8.9.2023 rádjái. Suomas guolástannjuolggadus gáibida vel riikka- beivviid dohkkeheami ovdal go dat boahtá fápmui.

Lassiedut:

Vesa Ruusila, meahccedoalloráđđi, eanan- ja meahccedoalloministeriija
t. 0295 162 051, ovdanamma.goargu(at)gov.fi